

διὰ τὰ ἄνω ἐκτεθέντα θλιβερά γεγονότα. Ἐξελη-  
θόντες τοῦ Πτωχοκομείου καὶ εὐρεθέντες ἄνευ ἀρ-  
γυρίου, ὑπήγαμεν νὰ ἀλλάξωμεν νόμισμά τι εἰς πα-  
ρακείμενον ἐργαστήριον. Ἐκράτουν δὲ τὰ χρήματα εἰς  
τὴν χεῖρά μου ἐνόσω ὠμίλουν μὲ τὰ πέντε φαντά-  
σματα. Ἡ ἀσχολία μου αὕτη εἴλκυσε τὴν προσο-  
χὴν πολλῶν ἐκ τῶν πτωχοτέρων τῆς συνοικίας, καὶ  
καθόσον ἐπροχωροῦμεν πρὸς τὸν σωρὸν τῶν βαλῶν,  
ἐπροχώρουν καὶ ἐκεῖνοι διὰ νὰ ἴδωσι καὶ νὰ ἀκούσω-  
σιν. Ὅ,τι ἐκράτουν εἰς τὴν χεῖρά μου, ὅ,τι ἔκαμνα  
καὶ ὅ,τι ἔλεγα ἦτο καταληπτὸν σχεδὸν εἰς ὅλους. Ὅ-  
τε ἡ ἐσχάτη ἐσηκώθη καὶ ἔγινεν ἄφαντος οἱ θεαταὶ  
παρεμέρισαν· καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν εἶτε διὰ λέξεως, ἢ  
βλέμματός, ἢ χειρονομίας μᾶς ἐζήτησεν ἐλεημοσύνην.  
Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἦσαν ἀρκετὰ ἐξυπνοὶ ὥστε νὰ ἐν-  
νοήσωσιν ὅτι θὰ εὐχαριστούμεθα πολὺ νὰ τοῖς δώσω-  
μεν τὰ ἐπίλοιπα τῶν χρημάτων μας, ἐλπίζοντες ὅτι  
αὐτὸ θὰ τοῖς ἐβοήθει. Ἀλλὰ πάντες ἠσθάνοντο ὅ,τι  
αἱ ἀνάγκαι τῶν θέν ἡδύναντο νὰ συγκριθῶσι μὲ  
τὰς τῶν ἄλλων· καὶ ἀνοίξαντες τὸν δρόμον μᾶς ἀ-  
φῆκαν νὰ ἀναχωρήσωμεν.

Ὁ σύντροφός μου μὲ ἔγραψε τὴν ἐπιούσαν ὅτι  
ὠνειρεύετο δι' ὅλης τῆς νυκτός τὰ δυστυχῆ ἐκεῖνα  
πλάσματα. Ἐσχεδιάζα πῶς νὰ προσθέσω τὴν μαρ-  
τυρίαν μας εἰς τὰς μαρτυρίας πολλῶν ἄλλων, οἵτινες  
ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀναγκάζονται νὰ γράφωσιν εἰς  
τὰς ἐφημερίδας, ὅτι εἶδαν ἰδίους ὀφθαλμοῖς αἰσχροὺς  
καὶ φρικώδη θεάματα τοῦ αὐτοῦ εἶδους. Ἀπεφάσισα  
λοιπὸν νὰ εἶπω ὀλίγας λέξεις διηγουμένους ἀκριβῶς  
ὅσα εἶδαμεν· ἀλλὰ ἠθέλησα νὰ περιμείνω τὰ Χρι-  
στούγεννα, ὥστε νὰ γράψω μὲ ὀλιγώτερον πάθος.

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ).

## ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣ.

### ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ.

Ἰδοὺ τί περὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας  
καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ἐξάγομεν ἐκ τῆς  
ἀρτίως δημοσιευθείσης ἐπισήμου ἐκθέσεως ἐν τῇ  
Ἐφημερίδι τῶν Φιλομαθῶν.

1866

|                   |        |       |
|-------------------|--------|-------|
| Πανεπιστήμιον     | 1 Μαθ. | 1182  |
| Γυμνάσια          | 46 »   | 1908  |
| Ἑλληνικὰ Σχολεῖα  | 123 »  | 6675  |
| Ῥιζάρειος Σχολή   | 1 »    | 70    |
| Ἱερατικὰ Σχολεῖα  | 5 »    | 45    |
| Δημοτικὰ ἀρρένων  | 942 »  | 44102 |
| » κορασίων        | 123 »  | 8481  |
| Ὀρφανοτρ. ἀρρένων | 2 »    | 78    |
| » κορασίων        | 1 »    | 80    |

|                                 |      |      |
|---------------------------------|------|------|
| Ἰδιωτ. μέσης ἐκπαιδεύσεως ἀρρέ. | 6 »  | 550  |
| » » κορ.                        | 7 »  | 680  |
| » Ἀλληλοδιδασκικὰ ἀρρέν.        | 59 » | 2140 |
| » » κορ.                        | 44 » | 2082 |

67,875

Σημείωσις. Ὑπάρχουσι καὶ γραμματοδιδασκα-  
λεῖα ἰδιωτικὰ πολλαχού, ἀλλὰ ταῦτα ἐκλείπουνσι  
καθ' ὅσον συσταίνονται νέα δημοτικὰ Σχολεῖα·  
ὁποιοῦνται δὲ ὅτι φοιτῶσι καὶ εἰς ταῦτα ἕως  
8000 μαθηταὶ ὥστε τὸ ὅλον τῶν ἐν Ἑλλάδι μα-  
θητῶν ἀνέρχεται κατὰ τὸ ἔτος 1866 εἰς σχεδὸν  
76,000.

Ἀπὸ τοῦ 1837 ἔτους, ὅτε ἰδρύθη τὸ Πανεπιστή-  
μιον, μέχρι τῆς σήμερον ἐφοίτησαν εἰς αὐτὸ 4631  
μαθηταί, ἦτοι ἐκ μὲν τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος 2969  
ἐκ δὲ τῆς δούλης 1662. Ἐξητάσθησαν δὲ, πλὴν τῶν  
ἀπελθόντων εἰς τὴν Ἑσπερίαν ἵνα λάβωσιν ἐκεῖ δι-  
πλώματα, 6 φοιτηταί τῆς Θεολογίας, 448 τῆς Ἱα-  
τρικῆς, 415 τῆς Νομικῆς, 46 τῆς Φιλοσοφ. Σχολῆς,  
458 τῆς Φαρμακευτικῆς καὶ 17 ὅπως γίνωσιν Ἑλ-  
ληνικῶν διδάσκαλοι.

Ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ διδάσκουσι 50 καθηγηταί,  
ἦτοι 3 Θεολογίαν, 17 Ἱατρικὴν, 40 Νομικὴν, 20  
Μαθήματα τῆς Φιλοσοφ. Σχολῆς πρὸς τούτοις δὲ  
καὶ 9 ὑφηγηταί.

Εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ Πανεπιστημίου ἐδαπανή-  
θησαν 800,000 δραχ. περίπου· ἔχει δὲ περιουσίαν  
κτηματικὴν τε καὶ χρηματικὴν 500,000 δραχμῶν,  
ἀποφέρουσαν ἐτήσιον εἰσόδημα 50,000. Αἱ δαπά-  
ναι τοῦ Πανεπιστημίου (δραχ. 260,000 κατ' ἔτος)  
γίνονται ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου.

Τὸ Πανεπιστήμιον ἔχει καὶ παραρτήματα, τὸ φυ-  
σιογραφικὸν καὶ τὸ νομισματικὸν μουσεῖον, τὸν βο-  
τανικὸν κήπον, τὸ ἀστεροσκοπεῖον, τὴν ἀστυκλινι-  
κὴν, τὸ μαγειυτήριον καὶ τὴν βιβλιοθήκην· τὸν δὲ  
ἀριθμὸν τῶν βιβλίων δὲν μανθάνομεν ἐκ τῆς ἐκθέ-  
σεως.

Ὅστις ἐπιθυμεῖ νὰ ἴδῃ τὴν πρόοδον τῆς παιδείας  
ἐν Ἑλλάδι, ἀνάγκη νὰ μελετήσῃ καὶ τὰς πρότερον  
δημοσιευθείσας εἰδήσεις (1)· ἐνεκα τούτου μάλιστα  
αἱ ἐκθέσεις τοῦ ὑπουργείου ἔπρεπε νὰ καταρτίζωνται  
πληρέστεραι, συγκρίνουσαι πρὸ πάντων τὴν ἐνεσῶσαν  
κατάστασιν τῆς παιδείας πρὸς τὴν προλαβοῦσαν,  
καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν μαθητῶν πρὸς τὸν πληθυσμὸν  
τῆς ἐπικρατείας. Ὁ τελευταῖος οὗτος ὁρος εἶναι ἀ-  
παραίτητος. Διὰ τοῦτο τὰ 1855 ἀναγκλῶντες  
ἀδικοιολογήτους διαφορὰς μεταξὺ τοῦ πρώτου πί-  
νακος τοῦ 1853 καὶ τοῦ δευτέρου τοῦ 1855, κῶ-  
τοςχεδιάσαμεν τινὰς παρατηρήσεις, αἱ κρίνομεν κα-

(1) Ὁρα Πανδ. Τόμ. Α', σελ. 226· γ'. 358. θ'. 496, καὶ  
ΙΕ'. 149, 161. Ἐκ τῆς ἐν τῷ τελευταίῳ τούτῳ τόμῳ ἐκδόσεως  
τοῦ Κ. Γ. Γ. Παπαδοπούλου, φαίνεται ὅτι αἱ εἰδήσεις τοῦ ὑ-  
πουργείου δὲν εἶναι ἀκριβεῖς.

λὸν νὰ ὑπενθυμίσωμεν(1). Ὑπάρχουσι, παραδείγμα-  
τος χάριν Νομοὶ ὀλιγωτέρους μὲν κατοίκους ἄλλων,  
πλείονας δὲ μαθητὰς ἔχοντες· ὑπάρχουσιν καὶ Νο-  
μοί, τῶν ὁποίων, κατὰ τοὺς ἐπισήμους πίνακας  
τοῦλάχιστον, ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἦτο τὸ παρ-  
ελθὸν ἔτος πολὺ ἀνώτερος τοῦ σημερινοῦ. Πόθεν ἡ  
τοιαύτη διαφορὰ; Ὁ ναυαθέτης ἀνάγκη νὰ γνωρί-  
σῃ αὐτὴν ἵνα ἐπιφέρῃ θεραπείαν εἰς τὰς ἐλλείψεις.

Ἐάν, κατὰ τὸν πίνακα, τὸ ὅλον τῶν μαθητῶν  
ἀνέρχεται εἰς 76,000, ἐπεδὴ ὁ πληθυσμὸς τῆς  
Ἑλλάδος σύγκειται ἐξ ἑνὸς ἑκατομμυρίου καὶ τρια-  
κοσίων πεντήκοντα χιλιάδων κατοίκων, προκύπτει  
ὅτι ἀναλογοῦσι πρὸς ἑκάστην χιλιάδα 56 μαθηταί,  
ὅπερ ἀποδεικνύει ὅτι ἡ παιδεία μετρίαν ἔλαβεν ἐπί-  
δοσιν. Καὶ τῷ ὄντι, ὅταν περιερχόμενός τις τὰ περὶ  
αὐτὴν τὴν πρωτεύουσαν τῆς Ἑλλάδος χωρίαν, καὶ τί  
λέγομεν χωρίαν; αὐτὰς τὰς συνοικίας τῶν Ἀθηνῶν,  
ἀκούῃ ὁμιλουμένην κοινῶς τὴν ἀλδανικὴν, ἐννοεῖ,  
ὅτι ἡ περὶ τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἐκπαιδεύσεως πρό-  
νοια ἐγένετο ἐλαχίστη.

## ΠΟΙΗΣΙΣ.

### 1.

Μικρὸς ὁπότεν ἤμην, εὐτυχία  
Τὸ πᾶν τριγύρω ἦτο δι' ἐμέ·  
Παντοῦ χαρὰ, φαιδρότης μ' ἐμειδίαν  
Καὶ τάχιστα παρήρχοντ' αἱ στιγμαί.

### 2.

Ἐκυλόμεν ἄφροντις καὶ χαίρων  
Εἰς χλόην ποῦ ἐδρόσιζ' ἡ αὐγὴ,  
Μετὰ ἀρνίων ἐπαιζα ἡμέρων  
Κ' εἰς λίμνην ἐλουόμεν διαιυγῇ.

### 3.

Πρωτὰν πᾶσαν τῶν πτηνῶν τὰ πλήθη  
Με ἐχαίρετον ἄδοντα φαιδρῶς,  
Ἐγὼ χαρὰν ἀπῆλυν' ἀσυνήθη  
Ἐνῶ πηδῶντα μ' ἔλουεν ἰδρῶς.

### 4.

Καὶ τὸν χειμῶνα πάλιν αἱ χιόνες  
Μ' ἐφαίνετ' ὅτι λάμπουν δι' ἐμέ...  
Καὶ μαραμέν' ἂν ἦσαν οἱ λειμῶνες  
Τρισευτυχεῖς παρήρχοντ' αἱ στιγμαί.

### 5.

ὦ φίλη τρυφερά, καλὴ μου φίλη!  
Ἐνθύμισέ με σὺ τὸ παρελθόν,  
Καὶ ποίαν γλῶσσαν τότε μᾶς ὠμίλει  
Ἡ θάλασσα, τὸ δένδρον, ὁ ἀνθών.

### 6.

ὦ! ἦσο τότε ὅλη εὐθυμία,  
Χαρὰ κατεῖχε πάντοτε κ' ἐμέ,

Καὶ αἱ ψυχαί μας ἦσαν ψυχὴ μία,  
Καὶ ἔφρευγον πτερόεσσ' αἱ στιγμαί...  
7.

Πτερόεσσαι παρήλθον... Καταιγὶς βιαία  
Παρέσυρεν αὐτὰς μακρὰν ἡμῶν,  
Καὶ τὰ καλὰ μας ῥόδα, τὰ ὠραῖα  
Ἐμάρανε σκληρῶς ψυχρὸς χειμῶν...  
8.

Καὶ τῶρ' ἀνθεῖ ἡ φύσις ὥς καὶ τότε  
Καὶ τώρα ψάλλει χαῖρον τὸ πτηνόν·  
Πλὴν αἱ χαραὶ ἀπέπτησαν αἱ πρώται  
Καὶ μᾶς πληροῖ ἀπαίσιον κενόν...  
9.

Καὶ τὸ πτηνὸν ποῦ τώρα κελαρύζει  
Μοὶ φαίνεται ὅτι ψάλλει θλιβερά,  
Καὶ τὸ νερὸν ποῦ τρέχον μορμυρίζει  
Ὅτι θρηνεῖ πικρά.

Ἐν Μαρинуπόλει.

τῇ 15 Νοεμβρίου 1866. Η. Α. ΑΞΙΩΤΗΣ.

## ΔΙΑΦΟΡΑ.

—

ΤΗΛΕΓΡΑΦΟΣ. Τὸ μεγαλῆτερον τηλεγράφημα  
ἄπερ μέχρι τοῦδε μεταβιβάσθη διὰ τοῦ ὑποβρυχίου  
ἀτλαντικοῦ τηλεγράφου ἦτο τῆς Κυβερνήσεως τῶν  
Ἡνωμ. Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς πρὸς τὸν ἐν Παρι-  
σίοις Ἀμερικανὸν πρέσβυν, σταλὲν περὶ τὰς ἀρχὰς  
Δεκεμβρίου καὶ συνιστάμενον ἐκ περίπου 4000 λέ-  
ξεων. Πρὸς μεταβίβασιν ἠναλώθησαν 10 ὥραι, με-  
ταβιβαζομένων κατὰ μέσον ὅρον 7 λέξεων ἀνὰ πᾶν  
λεπτόν. Ἐπληρώθησαν δὲ πλέον τῶν 2,000 λιρῶν  
στερλινῶν. Ἐάν τὸ τηλεγράφημα τοῦτο ἐτυποῦτο  
ἤθελε καταλάβει περὶ τὰς τρεῖς στήλας ἀγγλικῆς  
ἐφημερίδος. (Guardian.)

Λύσις τοῦ ἐν τῷ 401 φιλλαδίου  
Γρίφου,

Φίλει ὥς μισήσω, μίσει ὥς φιλήσω.

## ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Φιλλαδ. 401.

Σελ. 421 στήλ. β'. στίχ. 27 γράφει ἱλαρὰν

Σελ. 422 στήλ. β'. στίχ. 23 καὶ 24 γράφει ἐστίας· ἡ-  
τις ἐφώτιζε σε βαρὺν πρόσωπον, εὐγενὲς  
τλ.

Σελ. 423, στήλ. β'. στίχ. 2 γράφει αὐτοῦ

Σελ. 424, στήλ. α. στίχ. 33. ἀντὶ ἀχρεΐα γρ. εὐρεΐα.

Σελ. 424, στήλ. β'.

στίχ. 15, γράφει κατακοπισμένην.

στίχ. 17. γρ. Ταῦτα.

στίχ. 18. γρ. μετὰ.

(1) Πανδ. Τόμ. γ', σελ. 358.